

ЧЕРВОНА КНИГА

Івано-Франківської області

Тваринний світ

Червона книга

Івано-Франківської області

Тваринний світ

Red Data Book

of Ivano-Frankivsk Region

Animals

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
Управління екології та природних ресурсів
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА РАДА
БОВШІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ДТЕК»
ГАЛИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК
ГРОМАДСЬКА ЕКОЛОГІЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЕКО-ГАЛИЧ»

Червона книга

Івано-Франківської області

Тваринний світ

Наукові редактори

кандидат біологічних наук **І. В. Скільський,**
В. В. Бучко

Чернівці
Видавництво «Друк Арт»
2019

IVANO-FRANKIVSK REGIONAL STATE ADMINISTRATION
Department of Ecology and Natural Resources
IVANO-FRANKIVSK REGIONAL COUNCIL
BOVSHIV VILLAGE COUNCIL
DTEK LIMITED LIABILITY COMPANY
HALYCH NATIONAL PARK
«ECO-HALYCH» COMMUNITY ORGANIZATION FOR ECOLOGY

Red Data Book

of Ivano-Frankivsk Region

Animals

Edited by
I. V. Skilsky, PhD
V. V. Buchko

Chernivtsi
Druk Art
2019

*Рекомендовано до друку рішенням науково-технічної ради
Галицького національного природного парку*

Голова редакційної колегії *А. Д. Пліхтяк*,
начальник управління екології та природних ресурсів
Івано-Франківської обласної державної адміністрації

Члени редакційної колегії: кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник *А. А. Бокотей*; кандидат біологічних наук, доцент *В. В. Бужак*; заступник директора з наукової роботи Галицького національного природного парку *В. В. Бучко*; начальник державної екологічної інспекції Карпатського округу *Р. С. Гасимов*; кандидат біологічних наук *Б. Й. Годованець*; кандидат біологічних наук, доцент *І. М. Горбань*; кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник *В. М. Грищенко*; кандидат біологічних наук, доцент *І. В. Загороднюк*; кандидат географічних наук, старший науковий співробітник *В. П. Коржик*; кандидат біологічних наук, доцент *О. Ю. Мателешко*; кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник *В. Б. Різун*; кандидат біологічних наук *І. В. Скільський*; кандидат біологічних наук *Н. А. Смірнов*; доктор біологічних наук, професор *І. І. Чорней*

Червона книга Івано-Франківської області. Тваринний світ /
Ч-45 голова ред. колегії А. Д. Пліхтяк ; наук. ред. І. В. Скільський,
В. В. Бучко. – Чернівці : Друк Арт, 2019. – 448 с. (доопр. вид.).
ISBN 978-617-7465-90-3

У книзі охарактеризовано раритетну фауну Івано-Франківської області. Стосовно кожного виду тварин наведені категорія охорони, поширення, особливості біології, фактори загрози та заходи охорони. Нариси супроводжують ілюстрації.

Для співробітників наукових установ, викладачів і студентів природничих спеціальностей закладів вищої освіти, учителів біології та географії й учнів загальноосвітніх шкіл, працівників лісового господарства, екологів і краєзнавців.

УДК 591.9(477.86)+502.743

Науково-популярне видання «Червона книга Івано-Франківської області. Тваринний світ» перевидано за рахунок коштів екологічного фонду Бовшівської сільської ради та компанії ДТЕК. При підготовці книги використані матеріали, отримані в рамках виконання проекту «Збереження біологічного різноманіття в умовах ведення лісового господарства Прикарпаття» (реалізовується громадською екологічною організацією «Еко-Галич» за сприяння Посольства Фінляндії в Україні в партнерстві з Міністерством екології та природних ресурсів України, Державним природознавчим музеєм НАН України, Івано-Франківською обласною радою). Під час збору й аналізу даних використане обладнання, люб'язно надане Н. А. Смірнову організацією IDEA WILD у 2018 році. Висловлюємо щирю подяку за всебічну підтримку та сприяння депутату Івано-Франківської обласної ради VI–VII скликання, доктору історичних наук, професору С. В. Адамовичу.

Скельниця гірська

Rupicapra rupicapra (Linnaeus, 1758)

Клас Ссавці – Mammalia
Ряд Оленеподібні – Cerviformes
Родина Бикові – Bovidae

Регіональна категорія охорони. Зниклий у регіоні вид (RE).

Поширення. Ареал охоплює гори Центральної та Південної Європи (від Піренеїв до Балкан і Карпат), Малої Азії та Кавказу. В Україні раніше був поширений у межах Карпат, зокрема й у власне гірській частині Івано-Франківської області.

Кадастр знахідок: поблизу смт Вигода; г. Говерла, г. Довбушанка, г. Лостун, г. Піп Іван Чорногірський, г. Сивуля, г. Чивчин; Горганський масив, Чорногірський масив.

Місця перебування. Верхній лісовий пояс, скелясті масиви, високогірні луки.

Особливості біології. У горах Європи скельниця веде відносно осілий спосіб життя. Добові переміщення цих тварин обмежуються площею до 10 км², а вздовж прямої – 4–5 км. Зазвичай ходять одними й тими ж гірськими стежками. Найбільш активні вранці та ввечері. Живуть невеликими групами з самок і одно-дворічної молоді, а менші за кількістю стада самців протягом більшої частини року тримаються окремо. Гін у жовтні – листопаді. У

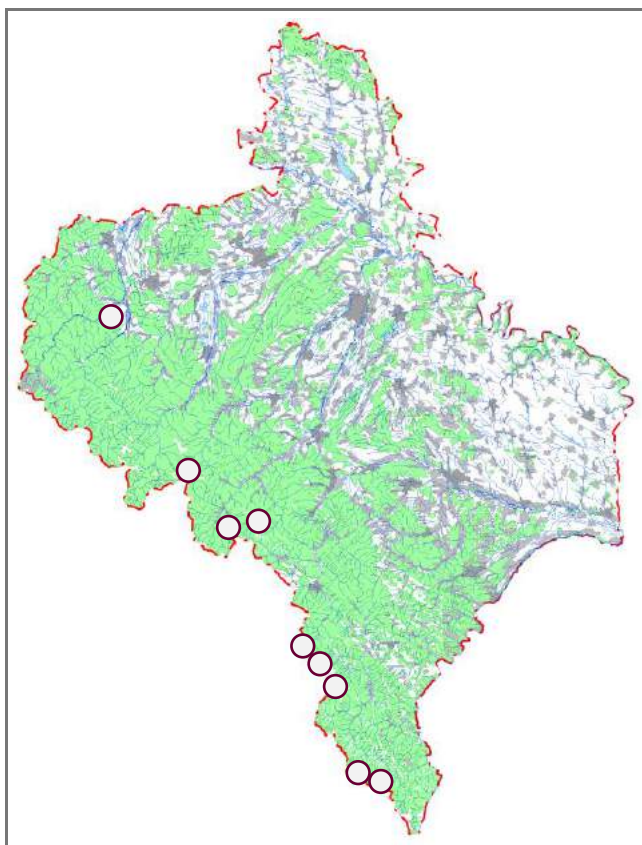

цей період біля одного самця перебуває кілька самок, іноді зустрічаються 2–3 дорослих самці та 5–6 самок. Вагітність триває 6 місяців (24–26 тижнів). У кінці квітня – на початку травня самка народжує одне, рідко двоє малят. На другий-третій день після появи на світ козеня слідує за матір'ю. Лактація триває до півроку. У віці 18 місяців молоді переходять до самостійного способу життя. Живляться різноманітними трав'янистими рослинами, листям. Узимку до складу раціону входять злаки, пагони дерев і чагарників.

Сучасний стан популяції. Вид перестав зустрічатися на Івано-Франківщині з кінця XIX ст. чи, можливо, навіть з початку XX ст. (після Першої світової війни).

Фактори загрози. Прямий і опосередкований вплив антропогенного чинника, несприятливі кліматичні фактори.

Заходи охорони. Доцільно провести реакліматизацію гірської скельниці в деякі місця колишнього поширення чи на інші ділянки, придатні для перебування. Відомі давні знахідки виду на території теперішніх ПЗ «Горгани», Карпатського НПП і НПП «Верховинський».

Джерела інформації: Marchlewski, 1936; Татаринів, 1956, 1964; Сокур, 1961а, 1961б; Турянин, 1975; Делеган та ін., 2005; Башта, Потіш, 2007; Проців, Хоецький, 2010; Хоецький, 2012; Єгер, 2013; Зеленчук, Проців, 2014; Köck et al., 2014.

**І. В. Скільський, О. Р. Проців,
П. Б. Хоецький, І. В. Загороднюк**

Фото: Š. Mikulka